

Scenariusz audycji – **Style w jazzie**

Cele Audycji:

Wprowadzenie uczniów w muzykę zwaną szeroko jazzem. Ogólne przedstawienie stylów jazzu w historycznym rozwoju. Popularyzacja tej muzyki i zachęcenie do jej słuchania.

Pomoc Dydaktyczna

Pomocą jest materiał multimedialny – prezentacja zawierająca teksty opisowe, zdjęcia postaci jazzu, fragmenty nagrań utworów. Materiał ten jest niezbędny do prowadzenia tych zajęć, ale nie może stanowić wyłącznego źródła informacji dla prowadzącego zajęcia.

1. Wprowadzenie
2. Blues, jego początki to przełom XIX i XX wieku, południe USA
3. Jazz tradycyjny, to początek XX wieku, muzyka Nowego Orleanu
4. Lata 20te XX wieku, swing grany w wielkich miastach amerykańskich
5. Muzyka bigbandowa, lata 30 i 40te XX wieku, sale balowe
6. Musicale Broadwayowe i kompozytorzy amerykańscy XX wieku
7. Bebop, okres wojenny czyli lata 40te i 50te, małe kluby nowojorskie
8. Cool, nostalgiczne lata 50te, muzyka studyjna i klubowa
9. Free, buntownicze lata 60te, muzyka festiwalu i klubów
10. Jazz rock & fusion lata 70te i 80te, to eklektyzm i komercjalizacja

Wprowadzenie, ogólne przedstawienie tematu: „Style w jazzie”, zacytowanie różnych definicji jazzu, charakterystyka nowego muzycznego zjawiska. Prezentacje stylów w jazzie, ukazanie powiązania stylów z historycznymi okresami w muzyce i połączenie ich z wydarzeniami historycznymi na świecie. Ukazanie różnic pomiędzy jazzem, a muzyką klasyczną.

Pytania do uczniów o rodzaj słuchanej lub ulubionej muzyki, o znane postaci ze świata muzyki rozrywkowej, o znajomość muzyki jazzowej, o znajomość utworów jazzowych.

Blues

- Przedstawienie genezy powstania stylu, sytuacji społecznej w Stanach Zjednoczonych w XIX wieku, niewolnictwa jako bezpośredniej przyczyny powstania tego gatunku.
- Podanie możliwych definicji bluesa, przedstawienie jego charakterystycznych cech.
- Ukazanie wpływu muzyki sakralnej na powstanie tego gatunku.
- Prezentacja różnorodnych nurtów w bluesie oraz przedstawienie sylwetek wykonawców i kompozytorów charakterystycznych dla tego okresu, omówienie ich życiorysów, wysłuchanie utworów, wyświetlenie zdjęć.

Pytania do uczniów: o znajomość innych współczesnych bluesmanów, o charakterystyczne instrumentarium, o przekaz zawarty w tej muzyce.

Prezentacja Jazzu Tradycyjnego - głównych ośrodków rozwoju: Nowy Orlean, Chicago, Nowy York.

- Opisanie ośrodków miejskich jako miejsca wymiany kulturowej tworzącej się z wielu narodów społeczności amerykańskiej.
- Opisanie różnych źródeł muzyki mieszącej się w jednym mieście np. Nowy Orlean.
- Wyjaśnienie pochodzenia nazwy jazz.
- Prezentacja muzyki granej na paradach i zabawach ulicznych, na statkach wycieczkowych w delcie Missisipi, w lokalach rozrywkowych, na przyjęciach bogatych kolonizatorów.

Pytania do uczniów o rodzaj instrumentów używanych w jazzie, o znajomość muzyki afrykańskiej, o znajomość muzyki ludowej, o znajomość tańców ludowych.

Swing – złoty okres w muzyce jazzowej.

- Przedstawienie nowej popularnej muzyki tanecznej jakim był swing.
- Wytlumaczenie przeniesienia akcentu rytmicznego z mocnej części taktu na słabą część taktu, czyli taneczne akcentowanie rytmu na 2 i 4.
- Przedstawienie zapotrzebowania społecznego na rozrywkę po okresie depresji i kryzysu ekonomicznego, było to głównym czynnikiem napędzającym koniunkturę w biznesie jakim się staje muzyka jazzowa.
- Prezentacja sylwetek muzyków i kompozytorów charakterystycznych dla tego okresu: omówienie życiorysu, wysłuchanie przebojowych utworów swingowych, wyświetlenie zdjęć.

Era Big bandów i kariery ich liderów.

- Prezentacja sal tanecznych jako głównego miejsca wykonywania jazzu do tańca.
- Omówienie popularyzacji jazzu poprzez radio transmitujące koncerty big bandów na żywo.
- Omówienie powstania przemysłu płytowego, sprzedającego popularne płyty długogrające.
- Omówienie powstawania licznych dużych orkiestr tzw. big bandów.
- Przedstawienie nowej sztuki czyli aranżacji nutowej na dużą orkiestrę, granych do dzisiaj.
- Prezentacja zespołów charakterystycznych dla tego okresu i ich liderów, omówienie życiorysów, wysłuchanie tanecznych utworów, wyświetlenie zdjęć: Big Band Duka Ellingtona, Big Band Counta Basiego, Orkiestra Benny Goodmana.

Pytania do uczniów: co to jest big band, jaki jest jego skład instrumentalny, znajomość muzyki big bandowej, czy znane są współczesne orkiestry taneczne i ich soliści.

Musical i przedstawienia na Broadwayu.

- Pokazanie rozkwitu spektakli teatralno-muzycznych w latach 30., 40. i kolejnych.
- Prezentacja twórczości kompozytorów amerykańskich tzw. Wielkiej Piątki: przede wszystkim George Gershwin i jego różnorodna twórczość.
- Omówienie życiorysów, wysłuchanie najśłynniejszych utworów.
- Prezentacja młodzieżowych widowisk podobnego rodzaju w Polsce, w salach teatru wielkiego, lub operetce, w Teatrze Roma, Buffo.

Pytania do uczniów: jak często chodzą na spektakle muzyczno-teatralne, jakie widowiska widzieli ostatnio, jakie filmy musicalowe oglądali, jakie znane przeboje są im znane z tego okresu.

Bebop - Nowa era w muzyce datowana na lata 40. i 50.

- Pokazanie kontekstu społeczno politycznego na świecie i w Ameryce.
- Omówienie czasu II wojny światowej oraz okresu „zimnej wojenny” po II wojnie, nie był to już czas radosnych zabaw.
- Opisanie cech nowego jazzu, który staje się sztuką a przestaje być muzyką komercyjną i taneczną jak dotychczas.
- Przedstawienie głównej roli jaką odgrywał solista i znacznie swobodniejszej roli sekcji rytmicznej.
- Przedstawienie głównych postaci twórców muzyki bebop zgodnie materiałem multimedialnym.

Pytania do uczniów o znajomość wybranej postaci jazzu w tym także polskiego, o skład nowych zespołów, o sens słowa improwizacja, na czym ona polega.

Cool i Free

- Pokazanie kontekstu społeczno-politycznego na świecie i w Ameryce w latach 50tych i 60tych, bunty społeczne wobec niesprawiedliwości, sprzeciw wobec rasizmowi i wojnom, rozkwit niekomercyjnej kultury.
- Omówienie muzyki angażującej się w protesty społeczne.

Cool –

- Omówienie kompozycji, aranżacji i formy utworu, które ponownie nabrały większej rangi niż w bebopie.
- Zaznaczenie wpływu muzyki klasycznej przez co ten kierunek nazywano Trzecim Nurtem.
- Przedstawienie nowych w tej muzyce instrumentów: flet, obój, waltornia, wiolonczela, tuba, kornet, wibrafon, które nadawały miękkie, subtelne brzmienie.

Przedstawienie sylwetki **Miles Davisa** trębaczka i lidera wielu sławnych grup, uznawanego za najbardziej znaczącego i innowacyjnego muzyka XX wieku. Prezentacja melodycznego i oszczędnego sposobu gry, ciepłej pełnej barwy trąbki naśladowującej głos ludzki. Przedstawienie go jako nauczyciela i muzycznego guru dla wszystkich muzyków świata w latach następnych.

Free -

- Przedstawienie tej wolnościowej muzyki – uwolnienie się od wszelkich kanonów i reguł muzyki – od harmonii, melodii, rytmu.
- Najważniejsze staje się swobodna ekspresja, emocje, inspiracja duchowa, protest.

Przedstawienie sylwetki **Johna Coltrane'a** jako najwybitniejszego saksofonisty, kompozytora i najbardziej doskonałego muzyka jazzowego, który swym krótkim, ale intensywnym okresem twórczości najmocniej wpłynął na rozwój jazzu i muzyków jazzowych na całym świecie.

Pytania do uczniów: co to jest wolność w sztuce, co jest kreatywność, co to jest bunt w sztuce

Opracowanie Piotr Rodowicz